

**XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencia
Had- és Rendészettudományi Szekció
Budapest, 2013. április 16-18.
Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar**

**„A Magyar Honvédség katasztrófavédelmi együttműködése,
különös tekintettel a 2010-es ajkai „vörösiszap-katasztrófára”.**

Jelige: „Ilyen még nem volt.”

Dolgozat lezárásának időpontja: 2011. november

Budapest
2011.

Tartalomjegyzék

1. Előszó	4
2. Bevezető helyett: A Honvédelmi Katasztrófavédelmi Rendszer rövid ismertetése	6
3. A katasztrófa főbb kronológiai sorrendje, a HKR alkalmazása adatokkal, eseményekkel	9
4. A HKR Működési rendje a katasztrófa során	17
5. A HKR vezetési rendje a katasztrófa idején	19
6. A HKR és a Veszprém Megyei Védelmi Bizottság kapcsolata a katasztrófa idején	21
7. Mentési feladatok végrehajtása	22
8. Mentésítési feladatok végrehajtása	23
9. Helyreállítás folyamatai	26
10. Speciális feladatok ellátása	29
10.1. Vegyi elemzés	29
11. Kiszolgáló tevékenységek	30
11.1. Egészségügyi feladatok	30
11.2. Logisztikai feladatok	31
12. Utószó helyett	32
13. Végkövetkeztetés	33
Rövidítések	36
Felhasznált irodalom	38

1. Előszó

Dolgozatom kizárólag a nyilvánosan hozzáférhető dokumentációkból megpróbálja bemutatni az ajkai (Kolontár- Devecser) „Vörösiszap-katasztrófa” felszámolásában végzett honvédségi munkát, amely nélkülözhetetlen volt az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság irányító törzse részére a sikeres kárelhárításhoz.

Amikor a Magyar Honvédség fő feladatairól beszélünk, nem csak Magyarország önállóságának és területi épségének védelmére, a NATO szövetségi műveleteihez való hozzájárulásra, a nemzetközi szervezetek kötelékében zajló nemzetközi béketámogató és humanitárius feladatokban való tevékenységére kell gondolnunk, hanem a súlyos ipari, civilizációs, illetve természeti katasztrófák elhárításában végzett feladatokat is számba kell vennünk. Különösen azért, mert a honvédség rendelkezik azzal a képességgel, hogy egyszerre, egy időben, sok ember mozgatására képes, sajnos nem teljesen új, de esetenként speciális technikai eszközöket is igénybe véve, logisztikai háttérének köszönhetően ellátásáról (étkeztetés, szállás, pihentetés és üzemanyag, stb.) gondoskodva.

Új Alaptörvényünk, melyet 2010. áprilisban fogadtak el, a jelenlegi Alkotmányon túlmutat, hiszen a megfogalmazása szerint: „A Magyar Honvédség közreműködik a katasztrófák megelőzésében, következményeik elhárításában és felszámolásában.” (45.cikk (3) bekezdés). Hazánkban jelenleg több törvény és rendelet, belső utasítások szabályozzák a honvédségi erők igénybevételét, feladatait a katasztrófák megelőzése, felszámolása érdekében. A bekövetkezett „vörösiszap-katasztrófa” rámutathatott arra, hogy hazánkban is bekövetkezhet váratlan, súlyos ipari katasztrófa és annak felszámolásában minden hatóságnak, szervnek, magán embernek, civil szervezetnek, részt kell vennie pontos és szigorú központi irányítás mellett a bekövetkezett károk lehető legkevesebbre csökkentése, felszámolása érdekében.

Szerencsére hazánkban (a szigorú szabályozásoknak és a hatósági eljárásoknak köszönhetően) ritkán fordul elő ilyen mértékű ipari baleset. Az pedig, hogy munkanapon és napközben történt, külön csoda, hiszen a katasztrófák többnyire éjszaka, munkaszüneti, vagy ünnepnapokon következnek be.

Szomorú tény, de közvetlenül az iszapömlést követően senki nem tudta megmondani, hogy a segítségre érkező erőkre milyen veszélyek várnak. Az, hogy a rendelkezésre álló technikai eszközöket, emberi szervezetet, állat és növényvilágot valamint az épületeket, építményeket milyen mértékben károsítja a maró anyag, elsősorban a helyi lakosság

sérüléseket elszenvedett áldozataitól és a mentési munkákban elsőként résztvevők elmondásaiból, sérüléseiből derült ki.

A „vörösiszap-katasztrófa” nem csak a Katasztrófavédelem, a Rendőrség, a Polgári Védelem, hanem a Magyar Honvédség erőit is váratlanul érte. A kárhelyszínen a honvédségi erők szorosan együttműködve a társszervekkel, a civil lakossággal és a különböző humanitárius szervezetekkel, lehetőségeikhez mérten maradéktalanul, kiemelkedően helyt álltak az elhárítási munkálatok során.

A honvédségi erők a hatályos törvények és a Honvédelmi Katasztrófavédelmi Rendszer előírásai alapján folytatták le tevékenységüket. A kármentesítésben és a kárelhárításban 2300 fő katona, több mint 350 db tehergépkocsi, autóbusz, műszaki technikai eszköz és 6 db helikopter hajtott végre feladatokat.¹

Kijelenthető, hogy a Magyar Honvédség erői nem csak a hazánkban eddig előforduló természeti katasztrófák megelőzésében, hanem a 2010. október 04-én bekövetkezett „vörösiszap-katasztrófa” kárelhárítási feladataiban is aktívan közreműködött.

Ez úton szeretném megköszönni barátaim, ismerőseim segítségét a dolgozatom megírásához. Külön köszönöm Szombati Zoltán mk. ezredes Úrnak a szakmai magyarázatot és a konzultációkat.

¹ Tények és adatok a Magyar Honvédségről 2011. 42. oldal.

2. Bevezető helyett: A Honvédelmi Katasztrófavédelmi Rendszer rövid ismertetése

A Magyar Honvédség katasztrófavédelmi feladatait szabályozó rendeletek és utasítások szervesen beépülnek hazánk egységes jogrendjébe. A honvédségi erők igénybevétele az államigazgatás rendszerében valósul meg, katasztrófa helyzetben általában a védelmi bizottságok igénylése alapján.

A honvédségben a Honvédelmi Katasztrófavédelmi Rendszer szabályozási rendszere 2000 óta működik egységes tervként. Ezen időszak előtt különálló tervek, intézkedések léteztek, például: az árvízvédelmi munkálatokra, a téli rendkívüli időjárás okozta veszélyhelyzetek felszámolásában való részvételre, illetve a nukleáris tevékenységgel összefüggő katasztrófákra (mint például a Paksi Atomerőmű esetleges katasztrófájának bekövetkezésekor elvégzendő feladatokra).

A honvédelmi ágazat a honvédelmi miniszter irányításával kidolgozta saját katasztrófavédelmi rendszerét, mely a Honvédelmi Katasztrófavédelmi Rendszer (a továbbiakban: HKR) nevet kapta. Az egységes szabályozásnak köszönhetően a HKR a honvédelmi ágazat által működtetett, az országos katasztrófavédelmi rendszerhez illeszkedő rendszer, a honvédelmi ágazat katasztrófavédelmi feladatainak irányítására, végrehajtására, valamint az országos katasztrófavédelmi feladatokhoz való hozzájárulás érdekében. Ideiglenes, célorientált szervezet. Feladata egyrészt a honvédelmi ágazaton belül valósul meg katasztrófa helyzetben, illetve súlyos szerencsétlenség esetén. Másrészt, ágazaton kívül segítséget nyújt a hazai és a nemzetközi katasztrófavédelmi feladatok végrehajtásához. Célja a veszélyeztetett személyi állomány és a vagyoni javak megóvása, a mentés, a katasztrófa következményeinek csökkentése. Ágazaton kívül segítség nyújtás a hazai, illetve nemzetközi katasztrófák felszámolása érdekében.

Elemei:

- a) a Honvédelmi Ágazat Katasztrófavédelmi Operatív Törzs (a továbbiakban: HÁKOT);
- b) a Katasztrófavédelmi Operatív Bizottság (a továbbiakban: KOB);
- c) a Katasztrófavédelmi Operatív Csoportok (a továbbiakban: KOCS);
- d) az Operatív Csoportok (a továbbiakban: OCS);
- e) az összekötő tisztek;
- f) a végrehajtó erők.

Vezetési rendjében a honvédelmi miniszter, a HM Közigazgatási Államtitkár, a Honvéd Vezérkar Főnöke (a továbbiakban: HVKF), a HÁKOT, és a KOB irányítja a KOCS-okat, akik alá a végrehajtó erők tartoznak. A riasztás, kirendelés és alkalmazás rendjében megtörténik az alakulatok (szervezetek) riasztása előre jelzett katasztrófa, vagy veszély, vagy katonai objektumon belüli vagy helyőrségi veszély esetén. A veszélyeztetett szervezeteknek szerteágazó feladatai vannak a veszély bekövetkezése előtt, alatt és után.²

Az alkalmazandó törvények meghatározzák a HKR elemeit, amelyek az alábbiak:³

- HÁKOT (3) fő
- KOB (9) fő
- KKB Védekezési Munkabizottságába kijelölt honvédelmi ágazati szakértő (1) fő
- KKB Op T-be kijelölt honvédelmi ágazati szakértő (1) fő
- KOCS (2 db) (MH ÖHP és MH TD)
- Ágazati Információs Központ
- Végrehajtó munkacsoportok (29 típus)
 - 1, Búvár csoport (2 db)
 - 2, Emelőgép csoport (2 db)
 - 3, Egészségügyi csoport (9 db)
 - 4, Nehéz földmunkagép és gépi romeltakarító csoport (1 db)
 - 5, Könnyű földmunkagép és gépi romeltakarító csoport (1 db)
 - 6, Áramellátást és világítást biztosító csoport (5 db)
 - 7, Könnyű vízi mentő/szállító, vízi útbiztosító csoport (4 db)
 - 8, Légi szállító csoport (1 db)
 - 9, Nehéz kételtű mentőcsoport (6 db)
 - 10, Rendész csoport (3 db)
 - 11, Robbantó csoport (6 db)
 - 12, Szállító és vontató csoport (2 db)
 - 13, Szárazföldi utak, területek zárását biztosító csoport (3 db)
 - 14, Tábori ellátó csoport (2 db)
 - 15, Téli veszélyhelyzetet felszámoló és mentő csoport (10 db)
 - 16, Vízi szállítócsoporthoz (3 db)

² A honvédelmi ágazat katasztrófák elleni védekezésének irányításáról és feladatairól szóló 23/2005. (VI. 16.) HM rendelet 4.§-15/A.§-ig.

³ http://www.mtahtb.zmne.hu/PDF/Halasz_Laszlo.pdf 27- 32 dia. (Letöltés: 2011. 07. 11. 15:50.)

- 17, Védelmi és romeltakarító kézi munkát végző csoport (12 db)
- 18, Víz tisztító csoport (2 db)
- 19, ABV felderítő csoport (1 db)
- 20, ABV mentesítő csoport (1 db)
- 21, Légi sugárfelderítő csoport (1 db)
- 22, HAVARIA laboratórium (1 db)
- 23, Ágazati Információs Központ (az MH GAVIK bázisán) (1 db)
- 24, Légi sugárfelderítő tiszti járőr (1 db)
- 25, Sugár- egészségügyi laboratórium (1 db)
- 26, Orvosi ellátó csoport (1 db)
- 27, Mobil orvos csoport (1 db)
- 28, KOB szállító csoport (1 db)
- 29, Személyszállító csoport (1 db)

A HKR speciális munkacsoportjai (41 fővel, laktanya elhagyási készenlét a riasztás utáni 7. órában):⁴

- Nehéz földmunkagép és gépi romeltakarító csoport (15 fő)
- ABV felderítő csoport (4 fő)
- ABV mentesítő csoport (7 fő)
- Légi sugárfelderítő tiszti járőr (2 fő)
- Légi sugárfelderítő csoport (10 fő)
- HAVARIA laboratórium (3 fő)

⁴ http://www.mtahtb.zmne.hu/PDF/Halasz_Laszlo.pdf 27- 32 dia. (Letöltés: 2011. 07. 11. 15:50.)

3. A katasztrófa főbb kronológiai sorrendje, a HKR alkalmazása adatokkal, eseményekkel.⁵

2010. október 04.

Déli 12. 25 órakor az ajkai MAL Zrt. zagytározója X. tározójának északnyugati sarka átszakadt, 600-700 ezer m³ erősen lúgos iszap ömlött ki és körülbelül 10 km²-nyi területet árasztott el. A maró anyag pH értéke 13-as volt. A katasztrófa következményeként 10 ember meghalt, többen szenvedtek súlyos, vagy maradandó sérüléseket. Kolontáron és Devecserben súlyos személyi sérülések és anyagi károk következtek be. Somlóvásárhelyen jelentős anyagi károk keletkeztek, szerencsére személyi sérülés nem történt.

A HM HVKF 13. 52 órakor aktivizálta az MH Összhaderőnemi Parancsnokság (a továbbiakban: MH ÖHP) és az MH Támogató Dandár (a továbbiakban: MH TD) KOCS - ait.

Délután 14. 00 órakor az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságon (a továbbiakban: BM OKF) megkezdte működését a Kormányzati Koordinációs Bizottság Veszélyhelyzeti Központ. A honvédelmi miniszter és a HVKF felhatalmazása alapján megkezdődött a riasztás és a kirendelés. A HM Közigazgatási és Pénzügyi Főnöksége (a továbbiakban: HM KPÜ) feladatként a Honvéd Vezérkar Főnöke meghatározta, hogy a katasztrófával kapcsolatos többletköltségekről rendszeresen adatokat szolgáltatson. Az MH Görgei Artúr Vegyvédelmi Információs Központ (a továbbiakban: MH GAVIK) parancsnoka saját hatáskörében részlegesen aktivizálta HKR Ágazati Információs Központot (a továbbiakban: ÁIK), és teljes mértékben aktivizálta a „HAVÁRIA” készenléti szolgálatot. Az MH KOB által összehívott alakuló értekezleten a HVKF felkérésére a HM KPÜ 2 fővel vett részt.

Az iszapömlést követően a rendőrség és a Katasztrófavédelem riasztotta egységeit és a kárhelyszínen azonnal megkezdtek a mentési munkálatokat. A sérült személyeket az Országos Mentőszolgálat közreműködésével kórházba szállították.

14. 52 órakor a honvédelmi miniszter és a HVKF és felhatalmazása alapján megkezdődött az erők riasztása és kirendelése.

⁵ A bekezdés forrásanyaga: A KATASZTRÓFAVÉDELEM AKTUÁLIS KÉRDÉSEI. A „vörös iszap” katasztrófa konferencia és workshop. Kiadó: HM Zrínyi Média Közhasznú Nonprofit Kft. 2011

15. 15 órakor megkezdődött az MH légi kutató-mentő képesség bevonása. A HÁKOT utasítása alapján az MH KOB az MH GAVIK „HAVÁRIA” laboratóriumát (a továbbiakban: MH GAVIK HAVARIA laboratórium) rendelte ki, hiszen a már az előszóban említett súlyos sérülések miatt nem lehetett tudni, hogy a kiérkező katonai erőkre milyen vegyi terhelés vár. Az MH 93. Petőfi Sándor Vegyvédelmi Zászlóalj ügyeletes parancsnoka telefonon utasítást kapott, hogy készüljenek fel a szennyezett terület vegyi felderítésének vizsgálatára. Mivel a zászlóalj alegységei a mai napig nem rendelkeznek olyan technikai eszközzel, amely ismeretlen eredetű és összetételű anyag mennyiségi és minőségi analizisét elvégezze, azt a javaslatot tették, hogy ezt a feladatot az HM GAVIK –HAVARIA Laboratórium kapja meg. A zászlóaljnál intézkedés történt az OCS aktivizálására, az első és második váltás kijelölésére.

Az MH 93. Petőfi Sándor Vegyvédelmi Zászlóalj 15. 25 órakor utasítást kapott, hogy készüljön fel a „vörösiszap-katasztrófa” helyszínén a kitelepítésre és a vagyontárgyak mentésére.

Az ÁIK 15. 35 órára elérte a működési készenléti szintet, a HAVÁRIA készenléti szolgálata felkészült a vegyikatasztrófa-védelmi feladatra. Az MH 93. Petőfi Sándor Vegyvédelmi Zászlóalj utasítást kapott, hogy készüljön fel mentesítésre és fűrdetési feladatok végrehajtására.

Az MH 93. Petőfi Sándor Vegyvédelmi Zászlóalj 17. 08 órakor megkezdte a menetet a katasztrófa helyszínére. (A riasztástól számított másfél óra múlva! Szintidő: 7 óra).

Az MH 93. Petőfi Sándor Vegyvédelmi Zászlóalj kirendelt erői 19. 51 órakor megérkeztek a kárhelyszínre. Eközben az MH HEK munka- és sugárhigiénés laboratóriumának szakemberei a Honvédkórház vezetésének kérésére a katasztrófa következtében megsérült és kórházba szállított betegeken a testfelszíni radioaktív szennyezettségének műszeres vizsgálatát végezték el.

A délután során az ÁIK és a Honvédkórház folyamatos kapcsolatot tartott fenn az égési sérüléseket elszenvedettekkel kapcsolatban, illetve a káreseményhez kiérkező állomány védőfelszerelése érdekében szakmai egyeztetéseket hajtott végre.

Az MH GAVIK parancsnoka 22. 00 órakor az ÁIK készenléti szolgálatát visszaállította normál időszak szerint működőre.

2010. október 05.

Az MH ÖHP KOCS utasítására 01. 00 órakor a HM GAVIK ügyeletes parancsnoka a „HAVÁRIA” laboratórium készenléti szolgálatát kirendelte sugárfelderítés végrehajtására a szennyezett területen, mert a kárhelyszínen lévő védelmi bizottság tagjaiban felmerült, hogy a kiömlött vörös színű iszap radioaktív.

A HAVÁRIA laboratórium készenléti szolgálata 02. 13 órakor elhagyta a laktanyát.

04. 50 órakor a szennyezés helyszínére érkezett a HAVÁRIA készenléti szolgálata, ahol a parancsnokuk felvette a kapcsolatot a kárhelyszínen tartózkodó MH 93. Petőfi Sándor Vegyvédelmi Zászlóalj mentesítő alegységének parancsnokával.

A nap folyamán az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred állományából előljárói utasításra egy TMM-3M típusú híd építéséhez szükséges személyzetet és technikai eszközt II. fokú katasztrófavédelmi fokozatba helyezettek és egészségügyi biztosítás mellett kirendeltek.

Az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség soron kívüli ellenőrzéseket rendelt el az ország területén található zagy és iszaptározókra.

A Nemzeti Helyzetértékelő Központban (a továbbiakban: NHK) 11. 00 órakor a belügyminiszter utasítására a Kormányzati Koordinációs Bizottság Operatív Törzs (a továbbiakban: KKB Op T) teljes állománnyal (tagjai a központi államigazgatási szervek szakemberei) aktivizálta magát. Feladataik voltak a döntés előkészítés és a központi koordináció. Ezzel egy időben megalakult a Helyszíni Operatív Törzs (tábornoki irányítással) és létrehozták Kolontáron és Devecserben az utcaparancsnoki rendszert (PV tisztek irányításával). Feladatuk a helyreállítási munkák irányítása volt.

A KKB Tudományos Tanácsa elkezdte értékelni a kialakult helyzetet, a minél hatékonyabb kárfelszámolás érdekében különböző döntéseket javasolt.

A szennyezett területen az MH GAVIK HAVARIA laboratórium szolgálatának szakemberei a Veszprém Megyei Védelmi Bizottság kérésére vizsgálatokat végeztek, és megállapították, hogy a szétfolyt zagyiszap nem sugárszennyező anyag, ezért további intézkedésként nem indokolt a légi-sugárfelderítés elrendelése, végrehajtása. Ezt követően a HAVARIA laboratórium készenléti szolgálatot visszarendelték. Az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred által az éjszaka folyamán felépített hídon másnap megindult a személy és személygépkocsi forgalom.

2010. október 06.

A kormány a 1996. évi XXXVII. törvény (Polgári védelmi törvény) alapján Vas, Veszprém és Győr-Moson- Sopron megyék közigazgatási területeire a 245/2010. (X. 6.) számú rendeletében veszélyhelyzetet hirdetett ki. (Ezt a rendeletet 2010. december 31-éig meghosszabbították.)

Az esti órákban az MH Görgei Artúr Vegyvédelmi Információs Központ részét képező laboratórium, a készenlétben lévő ÁIK parancsnokon keresztül tájékoztatta az MH KOB vezetőjét a mintavételek analizálásának előzetes eredményeiről.

A nap folyamán visszarendelték az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred kirendelt állományából a műszaki összekötő tisztet és a híd járőrfelületét kialakító részleget, mivel elkészült a TMM-3M híd, a munkálatai befejeződtek.

2010. október 7.

Az iszapszennyeződés elérte a Rábát, majd a Duna főágát, ezért Magyarország sürgős segítséget kért az EU-tól a károk enyhítése, megszüntetése, felszámolása érdekében.

2010. október 08.

Az MH ÖHP megkeresésére az MH Közegészségügyi és Járványügyi Szolgálat (a továbbiakban: MH KJSZ) hatósági állásfoglalást adott ki a szennyezett ruházat mentesítésével, tisztításával kapcsolatban.

Az MH Görgei Artúr Vegyvédelmi Információs Központ részét képező laboratórium végzett a minták vizsgálatával és a pontosított eredményt jelentette az ÁIK parancsnokán keresztül az MH KOB vezetőjének.

2010. október 09.

Biztonsági okokból Kolontárt kitelepítették és Devecser kitelepítését előkészítették.

Az MH KJSZ az MH KOB részére hatósági állásfoglalást adott ki, hogy a katasztrófavédelmi feladatokban részt vevő állomány 6 óránkénti váltása a detektálható radioaktív sugárzás miatt nem szükséges és a kármentésben részt vevő személyi állomány esetleges gyógyszer igényének ingyenessége biztosítása érdekében javaslat készült.

23. 00 órakor a honvédség MH 86. Szolnoki Helikopterbázisról érkező helikopterei, újabb gátrepedést fedeztek fel a tározó falán.

2010. október 11.

Ahhoz, hogy a kormány a MAL Zrt. által okozott ipari katasztrófát minél hamarabb és eredményesen tudja kezelni úgy, hogy a védekezésben részt vevő szervezetek eredményes tevékenységét ne csorbítsa, kezdeményezte a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvényt módosítását.

2010. október 12.

Az Országgyűlés sürgősséggel megtárgyalta és elfogadta a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény módosítását, melyben szabályozták, hogy a gazdálkodó szervezet működése katasztrófa esetén a Magyar Állam felügyelete alá legyen vonható.

Dr. Bakondi György tű. altábornagy urat a BM OKF Főigazgatóját kormánybiztosnak nevezték ki, így feladata ellátásáért kizárólag a miniszterelnöknek volt felelős és tevékenységét a miniszterelnök irányította.

Elkészült a Kolontárt védő hármaskörgát harmadik védvonalával.

Az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezredtől kirendeltek újabb 2 db TMM-3M híd építéséhez szükséges technikai eszközt a hozzá tartozó személyzettel.

2010. október 13.

Feloldották Devecserben a kitelepítési készenlétet.

Az MH Dr. Radó György Honvéd Egészségügyi Központ (a továbbiakban: MH HEK) akkreditált munka- és sugárhigiénés laboratóriumának szakemberei műszeres vizsgálatokat, porminta vételezést végeztek. Mérésük megállapította, hogy a vörös iszappal elárasztott területen a szálló por (bár néhány helyen meghaladta az egészségügyi határértéket) emberi szervezetre gyakorolt káros hatása elenyésző.

A második TMM-3M híd építésére kijelölt erőket és eszközöket szinte teljesen visszavonták Szentesre az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezredbe. Csak az üzemeltető személyzet maradt a kárhelyszínen.

2010. október 14.

Az október 5-én épített TMM híd bontása elkezdődött.

A Veszprém Megyei Közgyűlés elnöke a 7/2010. (X. 14.) számú határozatában elrendelte egy 20 tonna teherbírású, vegyes szerkezetű híd megépítését Kolontáron.

A híd megépítéséhez szükséges konzultáció, engedélyeztetés és tervezés október 14-15-én valósult meg.

2010. október 15.

Kolontárra visszaköltözhetnek az onnan kitelepített lakók.

A kormányzati döntés értelmében az Országos Tisztiorvosi Hivatal a kármentési feladatokban részt vevő állomány foglalkozás egészségügyi szűrővizsgálatát rendelte el.

2010. október 18.

Az országos Munkahigiénés és Foglalkozás Egészségügyi Intézet a foglalkozás egészségügyi szűrővizsgálat szakmai protokollját kiadta.

Az elbontott TMM-3M hídmezők és hordozó eszközeik visszacsoportosítása Szentesre megtörtént, és a hídörség váltására is sor került.

A ZMNE-n Dr. Hubina István nyá. okl. mk. ezredes tervezésével a híd műszaki tervei elkészültek.

2010. október 19.

Helyszíni szemlét tartottak a végleges híd építésének helyszínén, ahol részt vett a Nemzeti Közlekedési Hatóság képviselője, a ZMNE képviselője, a MÁV képviselője, a Közép-Dunántúli Vízügyi igazgatóság képviselője, az MH képviselője, a Veszprém Megyei Védelmi Bizottság képviselője, Kolontár polgármestere, a térség országgyűlési képviselője.

20. 00 órakor a katasztrófa helyszínén befejezték, de az otthonukba távozva tovább látták el készenléti szolgálatukat a KKB Op T-be delegált ágazati összekötők. E személyeket a Honvédelmi Minisztérium Tervezési és Koordinációs Főosztály (a továbbiakban: HM TKF) és a Honvédelmi Minisztérium Védelmi Hivatal (a továbbiakban: HM VH) felváltva delegálta.

2010. október 20-22.

A szentesi laktanyában 17 fővel az építendő híd fém hossztartóinak előkészítését és festését, valamint az alakulat fatelepén a híd faanyagának elkészítését is végrehajtották.

2010. október 21.

A HM EI Zrt. a híd fém cölöpeiként használandó anyagot a veszprémi laktanyába szállította, ahol végrehajtották megmunkálásukat október 22-23-án.

2010. október 25.

Az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred elkezdte a végleges híd építését.

A HVK Egészségügyi Csoportfőnökség (a továbbiakban: HVK EÜCSF) felterjesztette a HM KÁT-HVKF együttes intézkedés tervezetét a kármentesítési munkálatokban részt vevők szűrővizsgálatának elrendeléséről.

2010. október 26.

Megalakult a Magyar Kármentő Alap kezelője, a hét tagú Kármentő Bizottság, melynek elnöke Lasztovicza Jenő volt (a Veszprém Megyei Védelmi Bizottság elnöke). Ez az alap nyújtott támogatást a károsultak részére az újrakezdéshez.

2010. október 28.

Megkezdte tevékenységét a Civil Humanitárius Koordinációs Központ. Feladata a webes alapú központi nyilvántartó rendszerben rögzített felajánlások nyilvántartása és szétosztása volt.

2010. október 30.

Az ország területén található zagy és iszaptározók hatósági ellenőrzései befejeződtek.

Az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred által épített végleges híd műszaki átadása megtörtént Kolontáron. Ezt követően a második telepített TMM-3M híd bontása elkezdődött, majd az ezred a visszacsoportosítást hajtotta végre.

2010. november 3.

A KKB Op T 08. 00 órakor befejezte tevékenységét és feladatait a Helyszíni Operatív Törzs vette át új névvel: Újjáépítési Kormányzati Koordinációs Központ (a továbbiakban: UKKK). Az UKKK 4 munkacsoportot állított fel: műveletirányító, újjáépítési, jogi, logisztikai.

2010. november 05.

A HM KPÜ Illetmény és Nyugdíjmegállapító Igazgatóság körlevelet adott ki, melyben pontosította a Magyar Honvédség katasztrófa közvetlen felszámolásában részt vevő személyi állomány kiemelt díjazásának jogszabályi háttérét.

2010. november 15.

Elkészült a HVKF EÜCSF részletes intézkedése a kármentési munkálatokban részt vevő személyi állomány szűrővizsgálatának végrehajtására.

2010. november 23

A vidékfejlesztési miniszter által kinevezett miniszteri biztos irányításával megkezdődött a külterületek mentesítése.

2010. november 30.

A Nemzeti Közlekedési Hatóság által előírt fa utómunkálatokat az elkészült végleges hídon a szentesi alakulattól 9 fővel és 4 db technikai eszközzel végrehajtották.

2010. december 03.

A Veszprém Megyei Közgyűlés elnöke rendeletben hagyta jóvá a közlekedési korlátozások enyhítését, így Ajkán, Devecseren, és Somlóvásárhelyen megszűnt az át- és behajtási tilalom, de a 8-as főúton Devecser-Ajka és –Bakonygyepes közötti útzár érvényben maradt.

Az MH 93. Petőfi Sándor Vegyivédelmi Zászlóalj befejezte tevékenységét a katasztrófa helyszínén (a kirendelt honvédségi erők közül utolsóként).

2010. december 08.

Reggel 08. 00 órakor befejezték működésüket a HKR vezető szervei.

2010. december első felében megkezdtek építeni Kolontáron a mintaházat.

2010. december 14.

A Torna patak pH értékének átlaga a mérések szerint 8.94 lett.

4. A HKR Működési rendje a katasztrófa során.

(1. ábra) ⁶

A gátszakadást követő körülbelül tizedik percben aktivizálta magát a Veszprém Megyei Védelmi Bizottság.⁷ Vele párhuzamosan a honvédelmi miniszter utasítására a HVKF és a Honvédelmi Minisztérium Közigazgatási Államtitkára (a továbbiakban: HM KÁT) aktivizálták a HÁKOT-ot. A HÁKOT a HVKF irányítása mellett a HM KÁT közvetlen irányítása alá tartozott. A HÁKOT tagjai a Honvédelmi Minisztérium Tervezési és Koordinációs Főosztály főosztályvezetője (a továbbiakban: HM TKF főv.), a Magyar Honvédség Műveleti Központ Parancsnoka (a továbbiakban: MH MK Pk.), a Honvédelmi Minisztérium Védelmi Hivatalának főigazgatója (a továbbiakban: HM VH főig.), és a meghívott szakértők voltak. A HÁKOT irányítása alatt működött a KOB. A KOB tagjai a HM TKF, a Honvédelmi Minisztérium Hadműveleti és Kiképzési Főosztály (a továbbiakban: HM

⁶ : A KATASZTRÓFAVÉDELMEK AKTUÁLIS KÉRDÉSEI. A „vörös iszap” katasztrófa konferencia és workshop.30. oldal. Kiadó: HM Zrínyi Média Közhasznú Nonprofit Kft. 2011

⁷ Horváth Sándor vezető főtanácsos, a Veszprém Megyei Védelmi Bizottság titkára által 2011. október 13.-án 08. 27 órakor kapott információ.

HKF), a HM VH, az MH MK, és az MH HEK kijelölt állománya volt. A KOB irányítása alatt dolgozott az MH ÖHP KOCS-a, az MH TD KOCS-a, a Honvédkórház – Állami Egészségügyi Központ (a továbbiakban: ÁEK), az ÁIK az MH GAVIK, a Magyar Honvédség Geoinformációs Szolgálat (a továbbiakban: MH GEOSZ) kijelölt állománya és az MH HEK munkatársaiból álló szakértői csoport. A KOB irányítása alá tartozott továbbá az Influenza Pandémia Bizottság (a továbbiakban: IPB). Az IPB irányította az Epidemiológiai csoportot, az Oltócsoportot és Diagnosztikai csoportot. Az MH beavatkozásra kijelölt szervezeteiből az összekötő hálózatba kijelölt személyek kapcsolatban álltak az elhárításban résztvevő nem honvédségi szervezetekkel.

A Veszprém Megyei Védelmi Bizottsággal folyamatos kapcsolatot tartott fenn a honvédelmi miniszter, a HVKF és a KOB. A „vörösiszap-katasztrófa” során egy alkalommal fordult elő azonnali beavatkozást igénylő esemény, 2010. október 09-én, az esti órákban, mikor az MH 86. Szolnoki Helikopterbázisról érkezett egyik helikopter újabb gátrepedést fedezett fel. Az erők és eszközök kirendeléséről az MH KOB, a KKB összekötőn keresztül kapott tájékoztatást. Az MH KOB, az MH ÖHP és az MH TD KOCS -al egyeztetett. Az egyeztetést követően kerültek a HKR-be eredetileg ki nem jelölt erők és eszközök bevonásra a HKR-be. Bár a Magyar Honvédség katasztrófa elhárítási tevékenysége az előírtaknak megfelelt, nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy a katasztrófa elhárítási feladatok közben történt a Honvédelmi Minisztérium és a Honvéd Vezérkar átalakítása. Bár az MH KOB látta el a katasztrófa során az irányító tevékenységet, az MH Műveleti Központ feltöltöttségének változásai miatt az MH KOB szakemberei először 24/24, majd 24/48 óras szolgálatban teljesítették feladatukat. Mivel a leterheltség igen nagy volt, az HM közigazgatási államtitkár engedélye alapján az MH KOB vezető részleges működtetésre adott engedélyt a feladat végrehajtása alatt és az alárendelt Operatív Csoportoknak is a szükséges mértékű csökkentést végre kellett hajtaniuk. Az MH KOB működési ideje alatt véleményezéseket, állásfoglalásokat kért az MH KPÜ-től, a felszámolás alatt álló MH Fejlesztési és Logisztikai Ügynökségtől (a továbbiakban: HM FLÜ), és az MH HEK-től. Az átszervezésekből adódó anomáliák miatt az MH KOB, az MH ÖHP és az MH TD KOCS feszített munkatempóban dolgozott a katasztrófa idején.

5. A HKR vezetési rendje a katasztrófa idején.

(2. ábra)⁸

A honvédelmi miniszter aktivizálta a KOB-ot, ezzel egyidejűleg a HVKF elrendelte az MH ÖHP és az MH TD katasztrófavédelmi operatív csoportjának aktivizálását. A feladat tisztázás után megkezdődött a KOCs-ok által a HKR-be kijelölt erők riasztása és kirendelése. A HKR-be ki nem jelölt erők HKR-be történt bevonására a KOB intézkedése által került sor.

A honvédségi erők és eszközök kirendelése, visszavonása és a feladatszabás is a KOB-on keresztül történt. A kirendelt erők napi munkavégzését a KOCs határozta meg. A kirendelt erők tevékenységének irányítására, (valamennyi, a helyszínen munkát végző katona szolgálati előljárójának) az MH ÖHP parancsnok „Helyszíni Katonai Parancsnok”-ot jelölt ki, aki a kárhelyszínen feladatot teljesítő alakulatok ezredesi rendfokozatú parancsnoki állományából került ki. Szolgálati ideje naponta 07. 30-tól 22. 00 óráig tartott. Feladata a kárhelyszínen tevékenykedő MH ÖHP és alárendelt katonai szervezetek katasztrófa-elhárításban részt vevő erőinek irányítása, koordinálása volt. Ezen túlmenően kapcsolatot tartott a Megyei Védelmi

⁸ A KATASZTRÓFAVÉDELEM AKTUÁLIS KÉRDÉSEI A „vörös iszap” katasztrófa konferencia és workshop.31. oldal. Kiadó: HM Zrínyi Média Közhasznú Nonprofit Kft.2011

Bizottsággal, a Katasztrófavédelem Operatív Csoportjával, az MH ÖHP parancsnokkal, az MH ÖHP törzsfőnökkel és a MH ÖHP KOCS váltásvezetőivel.

A Veszprém Megyei Védelmi Bizottság mellett a KKB is irányított, ami néha ellentmondásokba ütközött. A védekezési munkálatokat a Veszprém Megyei Védelmi Bizottság irányította, akivel a HM VH által vezényelt MH KOB tag illetve a katonai erők helyszíni parancsnoka folyamatos, eredményesen együttműködött.

6. A HKR és a Veszprém Megyei Védelmi Bizottság kapcsolata a katasztrófa idején⁹

A honvédségi erők alkalmazása a Veszprém Megyei Védelmi Bizottság (a továbbiakban: védelmi bizottság) igénylése alapján, a KOB-on keresztül valósult meg, ezért szükségesnek látom e feladatkör tisztázását is.

Az MH KOB mintegy 700 okmányt regisztrált és rögzített, több mint 100 kirendelésről és visszavonásról szóló intézkedést adott ki¹⁰ a Veszprém Megyei Védelmi Bizottság felkérése, igénylése alapján.

A megyei védelmi bizottság irányította a helyi védelmi bizottságok védelmi tevékenységét. Kolontáron és Devecserben intézkedett a lakosság kitelepítéséről, biztonságba helyezéséről. Az iszappal elárasztott területre megigényelte a mentesítési feladatokhoz szükséges erőket és eszközöket. Ellátta a hatáskörébe utalt polgári védelmi feladatokat, közreműködött a polgári védelmi feladatok területi irányításában. Megszervezte a feladatkörébe utalt gazdaságmozgósítási és lakosság ellátási feladatokat. Meghatározta és összehangolta a honvédségi erők feladatát és a végrehajtás helyét.

A védelmi bizottság kijelölte az igénybe vehető ingatlanokat és szolgáltatásokat. Közreműködött az elnöki hatáskörbe utalt döntések előkészítésében és a végrehajtás irányításában, valamint a rendkívüli intézkedések végrehajtásában. A védelemben résztvevő szervektől adatot kérhetett be és koordinálta a területi elhárítási feladatokat.

A Veszprém Megyei Védelmi Bizottság Operatív Törzse által történt a hosszabb idejű katonai erők és eszközök igényeinek meghatározása. Ez magába foglalta a kárhelyszínen a mentesítéshez szükséges katonákat, eszközöket, speciális berendezéseket, logisztikai igényeket és a honvédségi lakások kiutalását is a Devecser melletti Meggyes erdőn. Döntéseit határozati formában hozta meg, melyek végrehajtása a védelmi bizottság irányítása alá tartozó szervezetek, a polgármester és a védelemben bevont szervek számára kötelező volt. A katasztrófa elhárítás működési költségeit és a védelmi feladatok anyagi háttérét normatív állami támogatásból kellett fedezni.

⁹ A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény. 55. §, 56.§. értelmében

¹⁰ A KATASZTRÓFAVÉDELEM AKTUÁLIS KÉRDÉSEI A „vörös iszap” katasztrófa konferencia és workshop. 30. oldal. Kiadó: HM Zrínyi Média Közhasznú Nonprofit Kft.2011.

7. Mentési feladatok végrehajtása.

A 2010. október 04-én bekövetkezett ipari katasztrófa során megsérült személyeket viszonylag rövid idő alatt sikerült kimenekíteni, kimenteni, az iszap által előtört területéről a helyi lakosságnak, a rendőrség és a tűzoltóság helyszínre érkező erőinek. Mivel mindkét szerv napi 24 órás időtartamban bármikor azonnal riasztható, természetes, hogy ők voltak az első beavatkozó erők az Országos Mentőszolgálat mellett.

A „vörösiszap-katasztrófát” követően a honvédség nagy erővel vett részt a mentési, mentesítési folyamatokban. Szinte nem volt olyan honvédségi alakulat, amelynek katonái ne jártak volna a kárhelyszínen, hogy segítséget nyújtsanak a „vörösiszap-katasztrófa” áldozatainak.

Az **MH 54. Veszprém Légtérelenőrző Ezred**, -igaz, hogy a HKR-be az ezredtől nem került munkacsoport kijelölésre-, mégis közelségének köszönhetően (Veszprém-Devecser körülbelül 45 km), már a tragédia első napjától kivette részét a feladatok végrehajtásából. Riasztásukat követően a lehető leghamarabb a kárhelyszínre érkeztek, ahol megkezdték a feladat végrehajtást. A katasztrófa első napján a lakosság mentését hajtották végre¹¹ a már a kárhelyszínen tartózkodó társszervekkel és helyi lakosokkal együtt.

Az **MH 86. Szolnok Helikopter Bázis** HKR-be kijelölt MI-8-as helikopterei és katonái a vörös iszappal szennyezett területekről a civil lakosság mentését hajtották végre nagy erővel a helikopterek befogadó készségének köszönhetően, hiszen több embert tudtak szállítani, mint az egyéb civil helikopterek.¹²

¹¹ A KATASZTRÓFAVÉDELEM AKTUÁLIS KÉRDÉSEI A „vörös iszap” katasztrófa konferencia és workshop. 85. oldal. Kiadó: HM Zrínyi Média Közhasznú Nonprofit Kft.2011.
http://www.regiment.hu/hirek/katasztr_madartavl_20101008 Letöltés:2011. október 01. 14:25.

¹² A KATASZTRÓFAVÉDELEM AKTUÁLIS KÉRDÉSEI A „vörös iszap” katasztrófa konferencia és workshop. Kiadó: HM Zrínyi Média Közhasznú Nonprofit Kft.2011.
http://www.freeweb.hu/harcihelikopter/esemenyek/vorosiszap2010_1/vorosiszap2010_1.php Letöltés: 2011. október 01. 14:25

8. Mentesítési feladatok végrehajtása.

A katasztrófa helyszínén a mentesítési munkálatok összetett feladat megoldást tettek szükségessé. Először az iszappal elöntött fő közlekedési utak tisztítása volt a feladat. A Tűzoltóság a rendelkezésre álló vízszállító gépjárműveivel vízzel mosták le a szennyeződést. Ezt a feladatot végezték továbbá a fővárosból érkező útburkolat tisztító gépjárművek is.

A zagyiszappal borított lakóházak körüli területek mentesítése földmunkagépekkel és fizikai erővel, lapátolással történt. A fizikai erővel történő mentesítési feladatokat a Polgári Védelem szakemberei úgynevezett utcaparancsnoki rendszerben láttak el 50-50 fős csoportokat irányítva. A csoportokba beosztott személyek a vízelvezető árkokat és a munkagépek által hozzá nem férhető helyekről lapátolták teherautókra a szennyező anyagot. A katasztrófa helyszínének mentesítési munkálatai során nagy segítséget jelentett az önkéntesen érkező emberek munkája, akik a tűzoltókkal és a közmunkásokkal együtt végezték feladatukat.

A vörös iszappal elöntött területek mentesítésében a katasztrófa sújtotta térségben a magyar honvédség szinte valamennyi alakulata vett részt.

Kiemelten meg kell említeni:

- az **MH 54. Veszprém Légtérelenőrző Ezred** szinte teljes állományát;¹³
- a győri **MH 12. Arrabona Légvédelmi Rakétaezred** kirendelt erőit 255 fővel;¹⁴
- az **MH Pápa Bázisrepülőtér** katonáit;¹⁵
- a tatai **MH 25. Klapka György Lövészdandár** katonáit,¹⁶ és
- a székesfehérvári **MH 43. Nagysándor József Híradó és Vezetéstámogató Ezred** katonáit.

¹³ A KATASZTRÓFAVÉDELEM AKTUÁLIS KÉRDÉSEI A „vörös iszap” katasztrófa konferencia és workshop. Kiadó: HM Zrínyi Média Közhasznú Nonprofit Kft.2011.

Honvéd Altiszti Folyóirat XXIII. Évfolyam 2011/1,
http://www.regiment.hu/hirek/hazai_hirek/kolontar_20101007

¹⁴ A KATASZTRÓFAVÉDELEM AKTUÁLIS KÉRDÉSEI A „vörös iszap” katasztrófa konferencia és workshop. Kiadó: HM Zrínyi Média Közhasznú Nonprofit Kft.2011.

<http://www.honvedelem.hu/cikk/23449/elismeresek-a-gyori-katonaknak> Letöltés: 2011.október 01. 14:38.

¹⁵ <http://www.honvedelem.hu/cikk/22480/iszapkatasztrofa:-folyamatosan-dolgoznak-a-katonak> Letöltés: 2011.október 01. 14:38.

¹⁶ <http://www.honvedelem.hu/cikk/22480/iszapkatasztrofa:-folyamatosan-dolgoznak-a-katonak> Letöltés: 2011.október 01. 14:38.

A felsorolt alakulatok 50-50 fős munkacsoportokban látták el feladataikat, mely elsősorban a munkagépekkel hozzá nem férhető helyekről az iszap kilapátolása és a szennyezett földterület és a folyómeder gipsszel (kalcium-foszfát) való beterítése volt. Végeztek továbbá romeltakarítási, szállítási és anyagszállítási feladatokat is.

Tevékenységük az iszap által előntött lakóházak és földterület tisztítását foglalta magába, megfelelő védőfelszerelések használata mellett.

Az **MH 93. Petőfi Sándor Vegyvédelmi zászlóalj** kirendelt mentesítő katonáinak feladata elsősorban a gépjárművek, védőeszközök mentesítése és a szilárd útburkolatok tisztítása volt. Ellátták a kárhelyszínen munkát végzők személyes védőfelszereléseinek folyadékos tisztítását, továbbá a Devecseren áthajtó és ott munkát végző személy- és tehergépjárművek, buszok folyadékkal történő mentesítését, lemosását 24 órás munkarendben. Tevékenységük során úgynevezett részleges, illetve teljes mentesítést hajtottak végre annak érdekében, hogy a szennyező zagyiszap a közlekedő járművek által elhordva ne szennyezzen be nagyobb területet és a lúgos iszapszennyeződést a gépjárművek felületéről eltávolítsa.

A feladatra az alábbi szaktechnikai eszközöket vették igénybe:¹⁷

- 1 készlet DECONTAIN-3000 ELS mentesítő konténer;
- 2 készlet Zászlóalj Mentesítő Berendezés (ZMB);
- 3 készlet FMG-68 folyadékos mentesítő gépkocsi;
- 1 készlet személymentesítő utánfutó.

A menetet és a katasztrófa helyszínén végzett feladatokat 10 db egyéb teher és különleges gépjármű biztosította. Összesen 39 fővel vettek részt a kárelhárítási munkálatokban a helyszínen és 3 fő Székesfehérváron az OCS-ban végezte feladatát.

¹⁷ Hadmérnök VI. évfolyam 1. szám – 2011. március Szombati Zoltán- Földi László: Az MH 93. Petőfi Sándor Vegyvédelmi Zászlóalj Katasztrófa-elhárítási feladataiban való részvételének tapasztalatai

A vegyvédelmi zászlóalj a „vörös iszap” katasztrófa mentesítési munkálatai során 2010. október 4-től 2010. december 4-ig elvégezte:¹⁸

- -31.749 db gépjármű (napi átlag 512 db),
- -635 db védőfelszerelés mentesítését
- -98 km hosszúságú út lemosását, locsolását.

A katasztrófa következményeinek elhárítása során többször kellett a vegyvédelmi zászlóalj katonáinak áttelepülni a szaktechnikai eszközökkel, hogy megfelelő mértékben és a végrehajtó állomány biztonságos munkavégzésével tudják feladatukat végrehajtani.

Az eszközöket megosztva alkalmazták Kolontáron és Devecserben.

¹⁸ Hadmérnök VI. évfolyam 1. szám - 2011. március: Szombati Zoltán- Földi László: Az MH 93. Petőfi Sándor Vegyvédelmi Zászlóalj Katasztrófa-elhárítási feladataiban való részvételének tapasztalatai

9. Helyreállítás folyamatai¹⁹

A „vörösiszap-katasztrófa” helyszínén az iszappal szennyezett lakott területek megtisztítását követően elkezdődhetett a lakhatatlanná vált lakóházak elbontása és a szennyezett romok elszállítása. Megkezdődhetett a lakás nélkül maradt családok számára Devecserben a lakópark megépítése és a város újra lakhatóvá tétele.

Mivel dolgozatom témája a Magyar Honvédség katasztrófavédelmi együttműködése, ezért a fent említett szerteágazó helyreállítási folyamatokra és az ott munkát végzőkre nem térek ki.

Az **MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred**, bár a helyreállítási munkálatokban vett részt, tevékenységük mégis a speciális tevékenységek egyike. Valójában a 10. cím alatt kellene szerepet kapnia, mivel azonban az alakulat Kolontáron a katasztrófa helyreállítási folyamataiban oroszánrészt vállalt, a műszaki ezred tevékenységét és technikai eszközeit ide sorolom.

Az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred specialitásának köszönhetően nagy erővel segített a katasztrófa kárainak helyreállítása során.

A katasztrófa során nem az általános HKR csoportokra, hanem speciális műszaki szaktevékenységre volt szükség, ezért a feladat specializáltsága miatt a Veszprém Megyei Védelmi Bizottság igénylése alapján az MH ÖHP KOCS intézkedett. Így került meghatározásra három fő feladatcsoport végrehajtása a műszaki ezred számára:

- A Tornán, az iszap áradat által elsodort közúti híd helyén a lehető legrövidebb időn belül helyre kellett állítani a közlekedést a település két része között, amivel lehetővé vált a lakosság és az anyagi javak mentése;
- Meg kellett oldani a mentésben részt vevők bejutását a területre;
- Az ideiglenesen megépített és üzemeltetett TMM–3M híd helyén egy állandó közúti közlekedésre alkalmas hidat kellett megépíteni, ami hosszú távon biztosíthatta az elzárt településrészen is a napi életfeltételek megteremtését.

¹⁹A bekezdés adatai: A KATASZTRÓFAVÉDELEM AKTUÁLIS KÉRDÉSEI A „vörös iszap” katasztrófa konferencia és workshop. Kiadó: HM Zrínyi Média Közhasznú Nonprofit Kft. 2011.

Az aktuális feladatokból adódóan a műszaki ezred az alábbi speciális technikákat alkalmazta az első TMM-3M híd telepítése során:

- 2 db TMM-3M nehéz hídrakó tehergépkocsi;
- 1 db műszaki javító tehergépkocsi.

A feladat végrehajtásába 12 fő került bevonásra.

A feladat végrehajtás biztosítására kirendelésre került:

- 1 db mentő gépkocsi II. fokú katasztrófavédelmi készenléti fokozatba helyezve, 2 fő egészségügyi személyzettel.

Mivel a TMM-3M híd a műszaki adottságai miatt nem rendelkezik a híd széleit védő korláttal, illetve a két nyompálya között a híd közepe nincs lefedve, ezért be kellett fedni a hídtest középső részét fával, és a korlátot is el kellett készíteni a balesetek elkerülése végett, ezért erre a feladatra kirendelése került még:

- 7 fő kezelő személyzet 4 db technikai eszközzel (a fa munkálatokhoz).

A feladat koordinálására 2 fő (egy műszaki összekötő tiszt és egy gépjárművezető) és 1 db terepjáró személygépkocsi is kirendelésre került. A TMM-3M híd elkészülését követően a helyszínen maradt hídépítő részleg, ami a híd üzemeltetését látta el a társ szervekkel együtt.

Mivel az elkészült katonai híd helyére maradandó hidat kellett építeni, szükség volt még egy TMM-3M híd építésére, hogy a munkálatok alatt a közlekedés folytonossága fenn maradjon, ezért 2010. október 12-én ismét kirendeltek:

- 2 db TMM-3M nehéz hídrakó gépkocsit és 1 db. tartalék gépkocsit;
- 1 db műszaki-javító tehergépkocsit;
- 1 db terepjáró személygépkocsit;
- 1 db mentő gépkocsit kezelőszeméllyel;
- összesen 11 főt.

Ezen kívül kirendeltek egy járófelület kialakító részleget a fa munkálatok elvégzésére:

- 2 db technikai eszközt;
- 5 főt (a hídmezők közti faburkolat és a korlát építésére.)

Az **MH 5. Bocskai István Lövészdandár** alárendeltségébe tartozó **Művelettámogató Műszaki Zászlóalj** katonái a telepítendő híd két végénél egy körülbelül 60 m²-es útszakaszt borítottak le murvával.

Az **MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred** feladata volt, hogy megépítse a Veszprém Megyei Közgyűlés elnöke által a 7/2010. (X. 14.) számú rendeletében elrendelt 20 tonna teherbírású vegyes szerkezetű hidat körülbelül 2 hét alatt. Ennek érdekében az alacsonyvízi hídépítő század próbacölöpözést végzett október 20-21. között az alábbi technikai eszközökkel és személyzettel:

- 1 db KRAZ-260 USZM-2 tehergépkocsi;
- 1 db Ural-4320 tehergépkocsi RSZ-5 rönkszállítóval;
- 1 db személygépkocsi;
- 8 fő kezelőszemélyzet.

Ezt követően felépült a híd és átadták a közúti forgalom részére.

Kolontáron az iszapömlés miatt kialakult katasztrófavédelmi munkákban a szentesi alakulattól összesen 100 fő és 54 db technikai eszköz vett részt.

10. Speciális feladatok ellátása.

Az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred hídtelépítő és hídépítő tevékenysége a HKR feladatrendszerében speciális tevékenység, mégis róluk az előző fejezetben írtam a tevékenységük jellege miatt.

10.1. Vegyi elemzés.

Az **MH GAVIK-HAVARIA** laboratóriuma alapfeladataiból adódóan már a katasztrófa bekövetkezésének napján kirendelésre került. Feladata a vörös iszappal szennyezett területen a vegyi anyagok mintavétele, majd a későbbiek során az elemzése volt. Annak érdekében, hogy a helyi lakosság és a kárelhárításban és eltakarításban részt vevő erők (a média képviselői is) tisztában legyenek a valós kockázatokkal, nélkülözhetetlen volt jelenlétük. A helyszíni mintavételeknek és szűrővizsgálatoknak köszönhetően megállapították, hogy a megfelelő védőeszközök használatával az iszap egészségkárosító hatása elenyésző. Az MH GAVIK-HAVARIA laboratóriumának a kezdetektől végzett mérései rávilágítottak arra, hogy a sajtóban felröppenő hírek, miszerint a kiömlött iszap radioaktív lenne, nem fedti a valóságot. Bár a laboratórium nem akkreditált, technikai felszereltsége nem a XXI. századot tükrözi, mégis a vegyészek profizmusának köszönhetően kimagasló eredményekre tettek szert. Kiderült ugyanis, hogy a Magyarországon akkreditált laboratóriumok eredményeivel szinte teljesen egyező értékeket produkált.²⁰

Az MH GAVIK a következő technikai eszközökkel végezte a méréseket:²¹

- Berkeley SAM-940-es szcintillációs gammaspektrometriás detektor;
- SSM-1 sugázmérő műszer;
- IH-95 egységes sugázmérő műszer.

²⁰ A KATASZTRÓFAVÉDELEM AKTUÁLIS KÉRDÉSEI A „vörös iszap” katasztrófa konferencia és workshop.57. oldal. Kiadó: HM Zrínyi Média Közhasznú Nonprofit Kft.2011.

²¹ A KATASZTRÓFAVÉDELEM AKTUÁLIS KÉRDÉSEI A „vörös iszap” katasztrófa konferencia és workshop.57. oldal. Kiadó: HM Zrínyi Média Közhasznú Nonprofit Kft.2011

Az MH Görgei Artúr Vegyvédelmi Információs Központ részét képező vegyi és radiológiai laboratórium az MH GAVIK által összegyűjtött anyagokat analizálta.

11. Kiszolgáló tevékenységek.

A Magyar Honvédség HKR rendszerében végrehajtott feladatok közül a kiszolgáló tevékenységek azok a feladatok, melyek a katonák szükségleti, egészségügyi, fizikai, mentális és kommunikációs igényeit kielégítik.

11. 1. Egészségügyi feladatok.

A katasztrófa bekövetkezése után hatalmas munka várt a honvédség egészségügyi részlegeire is, mivel eddig ilyen mértékű súlyos ipari katasztrófa hazánkban nem volt tapasztalható. Kérdéses volt az anyag összetétele, emberi szervezetre gyakorolt esetleges káros hatása, illetve sugárterhelési értékei is.

A honvéd egészségügy jelen volt a helyszíni mintavételeknél, laboratóriumi vizsgálatoknál és a sérültek kezelésénél is. Feladatuk volt a kármentesítési feladatokban részt vevő elsősorban honvédségi személyi állomány egészségének védelme. Ennek érdekében a honvédség csapat egészségügyi szolgálatai a kármentésben részt vevők vizelet és vérmintáit analízis céljára begyűjtötték.

Az **MH HEK** Alkalmasságvizsgáló Intézet laboratóriuma és az MH HEK Tudományos Intézet Toxikológiai Kutató Osztály Laboratóriuma a kármentési feladatok ellátásában részt vevő személyi állománytól levett vér és vizelet mintákat feldolgozta annak érdekében, hogy kizárják a feladat végrehajtása közben szerzett esetleges egészségkárosodást. A vizsgálatokat, amennyiben a laboratóriumi eredmények azt szükségessé tették, a csapat egészségügyi szolgálat orvosa és az MH HEK Alkalmasság-vizsgáló Intézetében, vagy szükség esetén az Országos Munkahigiénés és Foglalkozás- Egészségügyi Intézetben végezték el.

A kárhelyszínen feladatot végrehajtok egészségi állapotát folyamatosan ellenőrizte az egészségügyi szolgálat, rajtuk légzésfunkciós vizsgálatokat is végeztek az állandó porterhelés miatt.

11. 2. Logisztikai feladatok

A logisztikai feladatokat a honvédségi alakulatok az első 24 órában saját maguk látták el. A „vörösiszap-katasztrófa” súlyossága és kiterjedése azt a feladatot követelte meg az MH 54. Veszprém Légtérelenőrző Ezredtől, hogy a veszprémi laktanyában és kitelepülve a kárhelyszínre gondoskodjon a feladat végrehajtó állomány ellátásáról. 2010. október 09-től az ellátási feladatokat a kaposvári **MH 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezred** ellátó pontja vette át arra az időszakra, ameddig a honvédségi erők a devecseri Meggyes erdő laktanyában tartózkodtak. Visszarendelésük után ismét az MH 54. Veszprém Légtérelenőrző Ezred vette át az ellátási feladatokat 2010. december 03-ig. Az állomány pihentetése részben a veszprémi laktanyában történt. Az MH 93. Petőfi Sándor Vegyivédelmi Zászlóalj állománya a devecseri idősek otthonában kapott szállást, a devecseri Meggyes erdő laktanyába kirendelt katonák kezdetben a helyszínen, a járművekben „pihentek”.

A felsorolt feladatokon túl az MH 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezred hűtő gépkocsijában tárolták a romlandó felajánlásokat (tejtermékek, húсарuk). A kirendelt szállító gépjárművek részt vettek a segélyszervezetek részére felajánlott adományok helyszínre szállításában. Az MH Bakony Harckiképző Központ és az MH Pápa Bázisrepülőtér billenőplatós gépjárművei pedig végezték a vörös iszap szállítását a kárhelyről a kijelölt tároló helyekre.

A **HM KPÜ** napi rendszerességgel nyújtott adatszolgáltatást a katasztrófa elhárítási feladatok Honvédelmi Minisztériumot terhelő többlet kiadásairól.

A kárhelyszínen a kapcsolattartást a honvédségi alakulatok és a társszervek között egyrészt a rendelkezésre álló EDR rádiók, másrészt a végrehajtásban résztvevők telefonjai biztosították.

12. Utószó helyett

Dolgozatomban a „vörösiszap-katasztrófa” kapcsán megpróbáltam bemutatni a Honvédelmi Katasztrófavédelmi Rendszert, a katasztrófa elhárítás során végzett honvédségi katasztrófavédelmi együttműködést a társ szervekkel.

Mint köztudott, a Magyar Honvédség alapvető feladata a Magyar Köztársaság határainak és szuverenitásának fegyveres védelme. Nem szabad elfelejteni azonban, hogy békeidőben ez a szervezet a társszervekkel együttműködve egymás szakmai tevékenységét segítve a katasztrófák megelőzésében, elhárításában és felszámolásában egy jól működő egység szerves része.

Egy kárhelyszínen minden szervnek meg van a saját alapvető feladatköre. A Rendőrség a rendészeti tevékenységet, a Katasztrófavédelem a tűzoltási- és műszaki mentési tevékenységet és szakmai irányítást hajtja végre. Megvan a feladatköre az Országos Mentőszolgálatnak, a Vízügyi Igazgatóságnak, a Környezetvédelmi Felügyeletnek, a Humanitárius szervezeteknek, és nem utolsósorban az önkéntesen munkát vállaló személyeknek.

Az általam leírtak szándékosan csak a katonák munkáját emelte ki, hogy tisztán láthatóvá váljanak az általuk végzett feladatok. Látható legyen, hogy tudásukra és technikai eszközeikre szükség van. Tevékenységüket a Honvédelmi Tárca irányítja a beérkezett kérések, feladatok alapján. Munkájuk során nem a saját maguk által kitalált feladatokat hajtják végre, hanem a katasztrófavédelmi rendszer szigorú szabályait követve teljesítik mindazokat a feladatokat, melyek a katasztrófák megelőzéséhez, elhárításához, felszámolásához szükségesek.

13. Véggövetkeztetés

A „vörösiszap-katasztrófa” mentési és mentesítési feladatai során elismerően kell szólni a Magyar Honvédség katonáinak tevékenységéről. Munkájukkal jelentősen hozzájárultak a társszervekkel együttműködve a károk csökkentéséhez és felszámolásához. Feladataik fegyelmezett, szakszerű végrehajtásával újra bizonyították, hogy veszély esetén lehet számítani a magyar katonákra. A Magyar Honvédség igénybevett erői a „vörösiszap-katasztrófa” során a törvényi követelményeket messze magasan teljesítették. A feladat végrehajtásra a készenléti idők töredéke alatt felkészültek, annak ellenére is, hogy esetenként a riasztás munkaidőn kívül érkezett (a Katasztrófavédelmi Alkalmazási Terv meghatározza, hogy munkaidőn kívüli riasztás esetén, a feladatokat a következő munkanap kezdetekor kell megkezdeni). Ez nagyban függ a parancsnoki és végrehajtó állomány felelősségérzetétől, kötelességtudatától és hozzáállásától. Meg kell jegyezni, hogy ezekben az esetekben nő a felkészülési idő az állomány beérkezési ideje miatt. Igaz a katasztrófa kezdetén nem teljesen meghatározható a szükséges erők és eszközök mennyisége, illetve a végrehajtandó feladatok jellege.

A HKR eddigi működése alapvetően a védekezési feladatok végrehajtásáig tartott, a legtöbb esetben az árvízi védekezések során, ahol a védekezési munkálatokra bevont erők nagyobb része a védekezés befejezése után szinte azonnal kivonásra került. Az előfordult mentesítési, hídépítési feladatokba csak a speciális alegységek (pl: műszaki, illetve vegyivédelmi csapatok) kerültek bevonásra.

Még soha nem volt arra példa, hogy a Magyar Honvédség erői ilyen jellegű feladatba, ekkora mértékben kerüljenek bevonásra, mint a 2010 októberében bekövetkezett „Vörösiszap-katasztrófa” kapcsán. Ilyen jellegű és ilyen körülmények között végrehajtott feladatra a nem speciális felkészültségű katonák nem kapnak kiképzést, mégis a még kissé hiányos jogi szabályozások ellenére, a tudásukhoz, erejükhez mérten, maximálisan helytálltak.

Szükség van arra, hogy a HKR módosításra kerüljön, az szervesen illeszkedjen a hatályos magyar jogrendbe, tisztázottak legyenek a hatáskörök és illetékességek. Erre a kíváncságra részben megoldás lett a dolgozatom elkészülése alatt megalkotott 2010. január elsejétől életbe lépő katasztrófavédelmi törvény.

Szükséges tisztázni, hogy az adott kárhelyszínen feladatot végrehajtó erők milyen mértékben szólhatnak bele egymás tevékenységébe. Jó lenne elérni, hogy a társszervek ne egymással rivalizáljanak, hiszen a cél mindenkinél ugyanaz: megelőzni, vagy ha már bekövetkezett, felszámolni a katasztrófát úgy, hogy a lehető legkevesebb kár keletkezzen.

A katasztrófa rávilágított arra, hogy a rendszert tökéletesíteni kell, a kárhelyszínen a parancsnoknak több jogot kell adni, ha már a felelősség úgyis az övé, ezzel rugalmasabbá tehető a rendszer. A helyszínen levő parancsnok közvetlenül látja a történéseket, a körülmények változását és azokra azonnal tud is reagálni, ha van joga hozzá. Ezzel idő nyerhető, csökkentve a károk súlyosbodását és elkerülhetőek a fölösleges, időt húzó engedélyeztetések.

Katasztrófa elhárítási tevékenység folytatása során nem célszerű a tevékenységben részt vevő szervezetet átalakítani, hiszen az amúgy is zavaros információáramlás még jobban akadozik, esetleg megszűnik és ez komoly problémát jelenthet. (A katasztrófa idején zajlott a HM és a Honvéd Vezérkar átalakítása, így a HVK Hadművelési Csoportfőnökség, a HVK Logisztikai Csoportfőnökség átszervezése, ami kisebb zavart okozott.) Abban az esetben, ha az átalakítás már folyamatban van, azt fel is lehet függeszteni, vagy a katasztrófavédelmi feladatokban résztvevő állományt az átalakítási feladatokból kivonni.

Állandó gondot jelent a feladatok végrehajtása során az összeköttetés rendszere. A feladatot végrehajtó állomány a parancsnokokkal és egymás közt is nehezen kommunikál a híradó eszközök hiánya, illetve elavultsága miatt. A kapcsolatot saját mobil telefonon tartják egymással, holott a rendőrségnél, katasztrófavédelmnél, honvédségnél használt EDR rádiók megfelelő összehangolásával ezt ki lehetne váltani.

Szót kell ejteni a technikai eszközökről is. például a mentesítési feladatokba bevont több mint 40 éves eszközök, nem valószínű, hogy a kor színvonalát tükrözik, sem hatékonyságukban, sem műszaki állapotukkal. A „vörösiszap-katasztrófa” is bizonyította, hogy nem elhanyagolható az eszközök fejlesztése.

Tisztázni kell a különböző segélyszervezetek és a honvédség közötti együttműködés rendjét, kérdéseit (engedélyek formája, kiadására jogosultság, hatáskör, illetékesség, megoldandó feladatok).

Tisztázni kell a hazai és a külföldi sajtóval való kapcsolattartás lehetőségeit, hiszen a megfigyelések azt bizonyították, hogy az nem volt zökkenőmentes.

Bátran kijelenthető, hogy a honvédségi erők a „vörösiszap-katasztrófa” kapcsán jól vizsgáztak, hiszen szakmai tudásuk, segítségük nélkülözhetetlen volt.

A honvédelmi tárcához beérkezett felkérések minden esetben teljesítésre kerültek.

A dolgozatom végén szót kívánok ejteni a civil lakosság és a honvédség viszonyáról. Tudva levő, hogy a magyar társadalom egy része nem hasznos szervezetként tekint a Magyar Honvédségre. Általában akkor lesz fontos a MAGYAR KATONA, amikor baj van és szükség van a segítő kézre.

A katonák általában az elsők között érkeznek a veszélyeztetett területre és az utolsók között hagyják el azt. Éppen ezért fájó hallani, amikor a veszély elmúltával azok az emberek, akiken segítettek, méltatlankodnak a katonák jelenlétén.

„A mór megtette a dolgát a mór mehet!”

Rövidítések

ABV: Atom- Biológiai- Vegyi

ÁEK: Állami Egészségügyi Központ

ÁIK: Ágazati Információs Központ

BM OKF: Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

EU: Európai Unió

HÁKOT: Honvédelmi Ágazat Katasztrófavédelmi Operatív Törzs

HKR: Honvédelmi Katasztrófavédelmi Rendszer

HM: Honvédelmi Minisztérium

HM FLÜ: Honvédelmi Minisztérium Fejlesztési és Logisztikai Ügynökség

HM HKF: Honvédelmi Minisztérium Hadműveleti és Kiképzési Főosztály

HM KÁT: Honvédelmi Minisztérium Közigazgatási Államtitkár

HM KPÜ: Honvédelmi Minisztérium Közigazgatási és Pénzügyi Főnökség

HM TKF főov.: Honvédelmi Minisztérium Tervezési és Koordinációs Főosztály
főosztályvezetője

HM TKF: Honvédelmi Minisztérium Tervezési és Koordinációs Főosztály

HM VH: Honvédelmi Minisztérium Védelmi Hivatal

HM VH főig: Honvédelmi Minisztérium Védelmi Hivatal főigazgatója

HVKF: Honvéd Vezérkar Főnök

IPB: Influenza Pandémia Bizottság

KKB: Kormányzati Koordinációs Bizottság

KKB Op T: Kormányzati Koordinációs Bizottság Operatív Törzs

KOB: Katasztrófavédelmi Operatív Bizottság

KOCS: Katasztrófavédelmi Operatív Csoport

MÁV: Magyar Államvasutak

MH GAVIK: Magyar Honvédség Görgei Artúr Vegyvédelmi Központ

MH GEOSZ: Magyar Honvédség Geoinformációs Szolgálat

MH HEK: Magyar Honvédség Dr. Radó György Honvéd Egészségügyi Központ

MH KJSZ: Magyar Honvédség Közegészségügyi és Járványügyi Szolgálat

MH KOB: Magyar Honvédség Katasztrófavédelmi Operatív Bizottság

MH KPÜ: Magyar Honvédség Központi Pénzügyi Ügynökség

MH MK: Magyar Honvédség Műveleti Központ

MH MK Pk: Magyar Honvédség Parancsnoka

MH ÖHP: Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokság

MH ÖHP KOCS: Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokság Katasztrófavédelmi Operatív Csoport

MH TD: Magyar Honvédség Támogató Dandár

OCS: Operatív csoport

ZMNE: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem

Felhasznált irodalom:

- Tények és adatok a Magyar Honvédségről 2011.
- A honvédelmi ágazat katasztrófák elleni védekezésének irányításáról és feladatairól szóló 23/2005. (VI. 16.) HM rendelet
- A Magyar Honvédség Feladatai a Magyar Köztársaság Katasztrófa- Elhárítási Rendszerében (kézikönyv) MH Összhaderőnemi Hadműveleti Központ Kiadványa 2004.
- MH Összhaderőnemi Parancsnokság Katasztrófavédelmi Alkalmazási Terve
- http://www.mtahtb.zmne.hu/PDF/Halas_z_Laszlo.pdf
- A KATASZTRÓFAVÉDELEM AKTUÁLIS KÉRDÉSEI. A „vörös iszap” katasztrófa konferencia és workshop. Kiadó: HM Zrínyi Média Közhasznú Nonprofit Kft. 2011
- A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény.
- A katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 1999. évi LXXIV. törvény
- A katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 1999. évi LXXIV. törvény végrehajtásáról szóló 179/1999. (XII. 10.) Korm. rendelet.
- A Kormány 95/2009. (IV.24.) Korm. Rendelete a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 1999. évi LXXIV. törvény végrehajtásáról szóló 179/1999. (XII.10.) Korm. rendelet módosításáról
- http://www.freeweb.hu/harcihelikopter/esemenyek/vorosiszap2010_1/vorosiszap2010_1.p
- http://www.regiment.hu/hirek/katasztr_ma_dartavl_20101008
- Honvéd Altiszti Folyóirat XXIII. évfolyam 2011/1
- Hadmérnök VI. évfolyam 1. szám – 2011. március Szombati Zoltán- Földi László: Az MH 93. Petőfi Sándor Vegyvédelmi Zászlóalj Katasztrófa-elhárítási feladataiban való részvételének tapasztalatai
- <http://www.honvedelem.hu>
- <http://www.honvedelem.hu/cikk/9489/decontain-3000-els>
- http://www.respirator.hu/products/hun/zaszloalj_mentesito_berendezes.htm
- http://www.szrfk.hu/rtk/folyoirat/2010_3/2010_3_Jakab_Laszlo_1.html
- <http://www.zmne.hu/tanszekek/vegyl/docs/fiatkut/Foldicikk.htm>

- http://www.regiment.hu/hirek/katasztr_madartavl_20101008
- <http://www.honvedelem.hu/cikk/22480/iszapkatasztrofa:-folyamatosan-dolgoznak-a-katonak>
- A Kormány 247/2010. (X. 12.) Korm. rendelete a veszélyhelyzet kihirdetéséről és az ennek során teendő intézkedésekről szóló 245/2010. (X. 6.) Korm. rendelet módosításáról
- 2010. évi XCIII. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény módosításáról
- A Kormány 1213/2010. (X. 12.) Korm. határozata
- a MAL Magyar Alumínium Termelő és Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság Magyar Állam felügyelete alá vonása során a Magyar Állam nevében eljáró kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól
- 1999. évi LXXIV. törvény a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről és a 179/1999. (12.10) korm. rend a 1999. évi LXXIV. törvény végrehajtásáról
- 1996. évi XXXVII. törvény a polgári védelemről
- KOB állományának kijelöléséről és vezényléséről 44/2007 HM államtitkári és vezérkari főnöki együttes intézkedés
- 82/2005 vezérkar főnöki intézkedés. A honvéd vezérkar és a magyar honvédség hadrendje szerinti szervezetek katasztrófavédelmi feladatairól.
- 20/2007 HM utasítás a MH vezetését biztosító ügyeleti és készenléti szolgálatok működéséről
- 308/2001 vezérkar főnök intézkedés